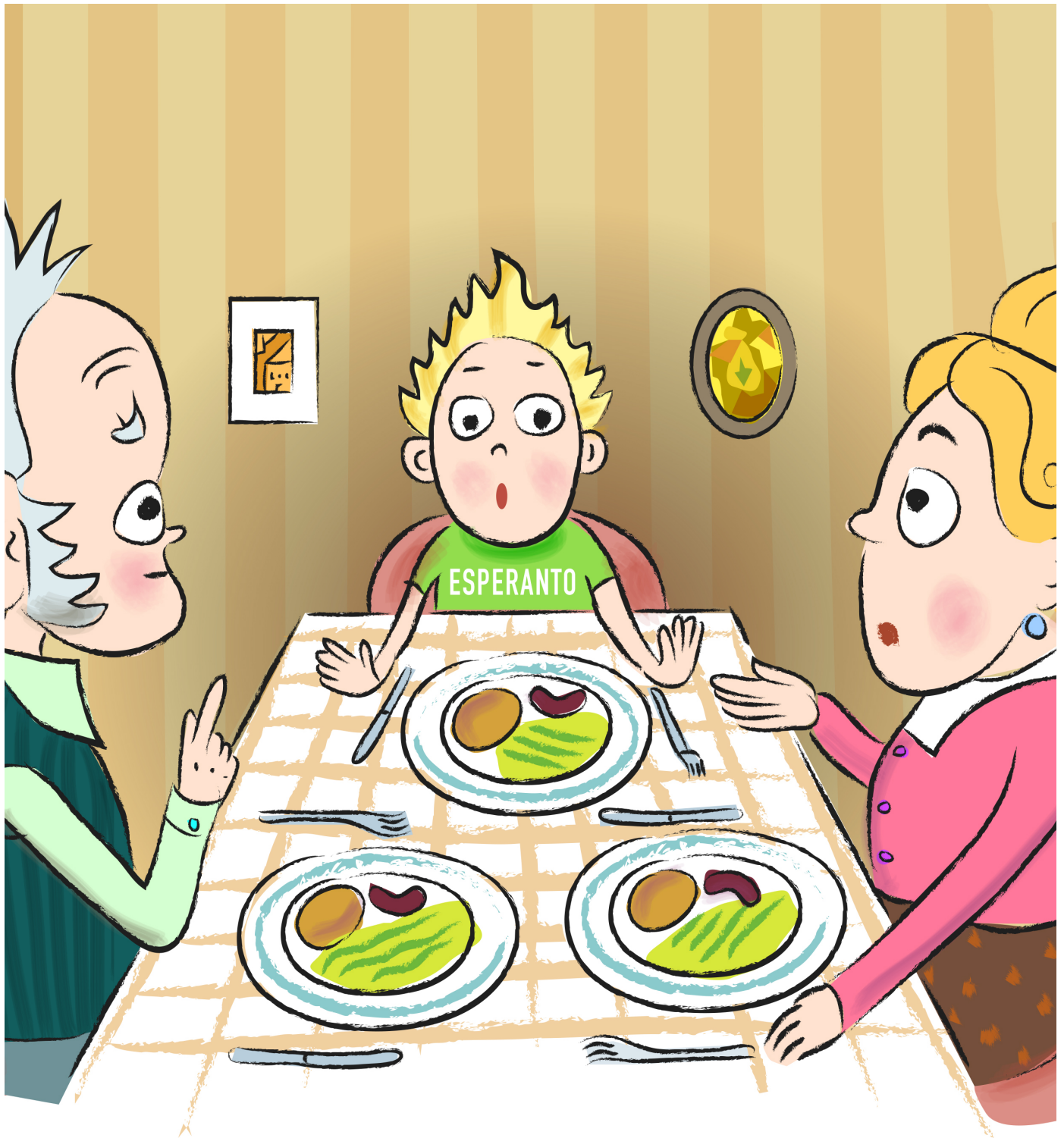

Lliçó 2

 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Aquest projecte està finançat amb el suport de la Comissió Europea. Aquesta publicació només reflecteix el punt de vista de l'autor, per la qual cosa la Comissió no es pot fer responsable de l'ús de la informació que hi apareix.

<https://lernu.net/instruado?lang=ca>

Tot el contingut, tret que en algun lloc s'indiqui explícitament alguna altra cosa, pertany a *lernu.net* i està fet públic sota la llicència Creative Commons Attribution - No utilització comercial - Distribució sota les mateixes condicions 4.0 de llicència Internacional.

Adjectius

Tots els adjectius tenen la terminació **-a**:

bela = bonic/a, bell/a, guapo/a

granda frato = germà gran

malgranda fratino = germana petita

Acusatiu

L'esperanto té només dos casos, el nominatiu i l'acusatiu. L'acusatiu es forma amb la terminació **-n**. Es fa servir per indicar l'objecte o complement directe d'un verb transitiu (és a dir, la persona a cosa sobre la qual recau l'acció del verb):

Kiun mi vidas? = Què veig?

Mi vidas amikon. = Veig un amic.

No feu servir l'acusatiu amb el verb **esti**.

L'adjectiu concorda amb el substantiu en cas i nombre, i rep les mateixes terminacions **-j** i **-n**:

Vi estas bona amiko. = Ets un bon amic.

Vi estas bonaj amikoj. = Sou uns bons amics.

Vi havas bonan amikon. = Tens un bon amic; Teniu un bon amic.

Vi havas bonajn amikojn. = Tens bons amics; Teniu bons amics.

Els altres casos existents en moltes altres llengües són formats en esperanto mitjançant preposicions:

Mi iras al vi. = Vaig cap a tu; Vaig cap a vosaltres.

Mi iras kun vi. = Vaig amb tu; Vaig amb vosaltres.

La teksto de la libro estas bona. = El text del llibre és bo.

Verbs

Els verbs en infinitiu acaben amb la terminació **-i**:

labori = treballar

En temps verbal present, els verbs acaben amb la terminació **-as** (totes les persones):

mi laboras = jo treballo

ni laboras = nosaltres treballem

vi laboras = tu treballes; vostè treballa;
vosaltres treballeu; vostès
treballen

ili laboras = ells (o elles) treballen

li/ŝi/ĝi laboras = ell/ella treballa

En temps verbal passat (pretèrit) els verbs acaben amb la terminació **-is** (totes les persones):

mi laboris = jo treballava / he treballat /
vaig treballar / treballí

ni laboris = nosaltres treballàvem / hem
treballat / vam treballar /
treballàrem

vi laboris = tu treballaves / has treballat /
vas treballar / treballares;
vosaltres treballàveu / heu
treballat / vau treballar /
treballàreu; vostè treballava / ha
treballat / va treballar / treballà;
vostès treballaven / han
treballat / van treballar /
treballaren

ili laboris = ells (o elles) treballaven / han
treballat / van treballar / treballaren

li/ŝi/ĝi laboris = ell/ella treballava / ha
treballat / va treballar / treballà

En temps verbal futur els verbs acaben amb la terminació **-os** (totes les persones):

mi laboros = jo treballaré

ni laboros = nosaltres treballarem

vi laboros = tu treballaràs; vosaltres
treballareu; vostè treballarà;
vostès treballaran

ili laboros = ells (o elles) treballaran

li/ŝi/ĝi laboros = ell/ella treballarà

ke

La conjunció **-ke** equival en català a la conjunció « que », i permet introduir una frase subordinada (en esperanto, la conjunció "ke" sovint va precedida d'una coma).

Vi vidas ke mi manĝas. = Veus que menjo; Veieu que menjo.

Li diras ke li iros. = (Ell) diu que (ell) hi anirà

mal-

El prefix **mal-** transforma el significat de la paraula en el significat contrari:

bona = bo, bona

malbona = dolent, dolenta, mal, mala

granda = gran / gros

malgranda = petit, petita, xic, xica

bela = bonic/a, bell/a, guapo/a

malbela = lleig, lletja

ge-

El prefix **ge-** indica la reunió dels dos gèneres, masculí i femení:

gefratoj = germans (d'ambdós gèneres, germans i germanes)

gepatroj = pares, progenitors (el pare i la mare, pares i mares)

Expressions de cortesia

bonvolu = si us plau, per favor

dankon = gràcies

saluton = hola

Ordre dels mots

Generalment, l'ordre de les paraules en una frase és subjecte-verb-objecte. No obstant això, l'ús de l'acusatiu (terminació **-n**) fa possible el canvi de l'ordre de les paraules sense canviar-ne fonamentalment el sentit, per raons d'estil o per afegir un matís o èmfasi.

Mi legas libron. = Jo llegeixo un llibre.

Libron mi legas. = Un llibre jo llegeixo.

Kio / kion

kio = què / la qual cosa

Kio estas tio? = Què és això?

Kio estas sur la tablo? = Què hi ha sobre la taula?

Si, en resposta a alguna pregunta, se n'espera una paraula en acusatiu, a la paraula interrogativa **kio** se li afegeix la terminació **-n**:

Kion vi faras? = Què fas? / Què feu?

Kion ŝi diris? = Què ha dit (ella)?

Construcció de mots

Es poden combinar fàcilment paraules (arrels de paraules) per crear-ne una de nova amb un nou significat. A l'arrel d'una paraula s'hi afegeix l'altra arrel, juntament amb la terminació que s'escaigui.

bon-ven-o = benvinguda

---

trink-mon-0 = propina ("diner per a un beure")

En cas que el resultat de la combinació de dues paraules sigui difícil de pronunciar, per facilitar-ne la pronunciació s'hi pot inserir la terminació **-o** de la primera de les arrels:

lern-o-libr-o = llibre de text ("llibre d'aprendre")

▼ Bloc 5 (sessionsj 9-10)

Objectius d'aprenentatge

- repeteix i fes servir paraules de les lliçons anteriors
- fes servir paraules noves
- Aprendre la terminació d'acusatiu -N i el seu ús.
- Parar esment en que els adjectius acaben en -A.
- Conèixer la utilització del prefix GE-.

Materials didàctics necessaris

- Ordinador per reproduir àudio

Preparació

- Sons **1, 2**
- Còpies de **M1**
- Exercici **M2**
- Exercici **M3**
- Còpies de **M4**
- Còpies de **M5**
- Exercici **M6**

Noves paraules

havi = tenir

---

nomo = nom

---

juna = jove

---

bela = bonic/a, bell/a, guapo/a

veni = venir

---

al = a / cap a

---

hejmo = llar, casa (on s'hi viu)

---

bonvolu = si us plau, per favor

Programa d'aprenentatge

---

15 a mi Repartiu i escolteu plegats els àudios **M1** i **1**. Llegiu i traduïu el text plegats. Demaneu als alumnes que cadascú llegeixi dues frases i les torni a traduir. Quan arribin al final del text, tornen a començar, però aquesta vegada sense traducció. El professor els ajuda només amb la pronunciació i, si cal, amb la traducció.

D'aquesta manera els estudiants llegiran el text diverses vegades, memoritzaran paraules i aprendran las terminacions gramaticals **-O**, **-J**, **-AS** i el sufix **-IST-**.

També aprendran la terminació **-N** de l'acusatiu i la terminació **-A** de l'adjectiu.

Assenyaieu la terminació d'acusatiu **-N** i expliqueu breument la seva funció.

---

5 a mi Distribuïu l'exercici de traducció **M11**. Demaneu als alumnes que tradueixin les frases a l'esperanto.

Expliqueu breument com s'afegeixen les terminacions gramaticals a les paraules en esperanto: **bela**, **belaj**, **belajn**, **domo**, **domoj**, **domojn**

Petro lernas en bela ĉambro. Junaj instruistoj estas en aŭto. Belaj knabinoj sidas en la lernoĉambro. Ana kaj Boris estas junaj.

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

10 a mi Distribuïu l'exercici de traducció **M3**. Demaneu als alumnes que tradueixin les frases amb acusatiu a les seves respectives llengües.

Mi havas amikon. Mi havas amikojn Petro kaj Boris. Mi havas amikinon. Ŝi lernas lingvon. Ili lernas lingvon Esperanton. Vi lernas lingvojn.

---

10 a mi Distribuïu la cançó **M4**. Traduïu junts la cançó i canteu-la 2 o 3 vegades.

---

10 a mi Pausa

---

10 a mi Distribuïu el diàleg **M5**.

Separau els alumnes en grups de dos en dos i demaneu-los que llegeixin el diàleg i el tradueixin. Demaneu a una de les parelles que llegeixi el diàleg en veu alta i el tradueixin línia a línia. Si cal, ajudeu-los amb la traducció. Demaneu que representin aquest diàleg sense tornar-lo a traduir. Si us queda temps, demaneu a un altre parella d'alumnes que representin el diàleg.

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

20 a mi Distribuïu l'exercici de traducció **M6**. Demaneu als alumnes que tradueixin les paraules **eniri**, **kunsido**, **malbona**, **malfacila**, **gepatroj**, **bonvena**, **gefratoj**, **malami**, **kunlabori** a les seves respectives llengües.

Doneu els deures

La amikino de Marko (1-a parto)

Marko havas amikino. Ŝia nomo estas Ana. Ŝi estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas geamikoj.

Ana venis al la hejmo de Marko.

- Bonvolu eniri, amikino.
- Saluton, Marko. Kion vi faras?

M2 Exercici de traducció

Tradueix de la teva llengua a l'esperanto:

Petro lernas en bela ĉambro. Junaj instruistoj estas en aŭto. Belaj knabinoj sidas en la lernoĉambro. Ana kaj Boris estas junaj.

M3 Exercici de traducció

Tradueix a la teva llengua aquestes oracions amb acusatiu:

Mi havas amikon. Mi havas amikojn Petro kaj Boris. Mi havas amikinon. Ŝi lernas lingvon. Ili lernas lingvon Esperanton. Vi lernas lingvojn.

M4 Cançó

Mi sidas

Mi sidas kaj mi skribas,

en mia lernoĉambro,

Saluton, geamikoj!

Mi lernas Esperanton.

Miaj amikoj venas

al mia bela hejmo,

vi venis nun al mi,

kaj mi salutas vin.

Mi havas lernolibrojn

sur mia skribotablo.

Mi sportas kaj laboras.

Mi lernas Esperanton.

Miaj amikoj venas

al mia bela hejmo,

vi venis nun al mi,

kaj mi salutas vin.

Melodia: [YouTube](#)

M5 Diàleg

- Petro** Kio estas via nomo?
- Maja** Mia nomo estas Maja. Kiu estas vi?
- Petro** Mi estas Petro. Ĉu vi havas lernolibron de nova lingvo?
- Maja** Jes. Kaj vi?
- Petro** Ne. Kion vi faras en la lernoĉambro?
- Maja** Mi lernas kaj sidas.
- Petro** Ĉu vi estas mia amikino?
- Maja** Jes, mi estas via amikino kaj vi estas mia amiko.

M6 Exercici de traducció

Tradueix a la teva llengua:

eniri, kunsido, malbona, malfacila, gepatroj, bonvena, gefratoj, malami, kunlabori

M7 Deures

Tradueix les oracions a la teva llengua. Posa atenció a l'acusatiu.

Mi havas tablon.

Vi havas instruiston.

Ŝi lernas Esperanton.

Li skribas lernolibron.

Mi salutas instruistinojn.

Empesqueu-vos i escrivu 5 frases en esperanto.

▼ Bloc 6 (sessionsj 11-12)

Objectius d'aprenentatge

- Identificar els verbs modals **VOLI** i **ŜATI**
- Fer servir adjectius amb l'acusatiu en combinacions diverses (**bonaj - bonan, bonajn - bonan**).
- Identificar i fer servir la terminació de passat verbal **-IS**.
- Reconèixer la terminació d'infinitiu **-I**.

Materials didàctics necessaris

- Ordinador per reproduir àudio, ordinadors per a estudiants (o feu servir l'exercici alternatiu), Pilota

Preparació

- Sons **3, 4**
- Còpies de **M8**
- Còpies de **M9**
- Còpies de **M10**
- Cartes de paraules de colors **M11**

Noves paraules

legi = llegir

mono = diner, diners

sed = però, sinó

diri = dir

voli = voler

romano = novel·la

kun = amb

demandi = preguntar

ŝati = agradar, apreciar

kia = (de) quina mena (de)

nur = només

facila = fàcil

bona = bo, bona

nova = nou, nova

trinki = beure, prendre (referit a beguda no alcohòlica)

granda = gran / gros

kafo = cafè (beguda)

tre = molt

paroli = parlar

-IS = terminació verbal de passat

domo = casa, edifici

-I = terminació verbal d'infinitiu

Programa d'aprenentatge

---

15 a mi Repartiu i escolteu plegats els àudios **M8** i **3**. Llegiu i traduïu el text plegats. Demaneu als alumnes que cadascú llegeixi dues frases i les torni a traduir. Quan arribin al final del text, tornen a començar, però aquesta vegada sense traducció. El professor els ajuda només amb la pronunciació i, si cal, amb la traducció.

Demaneu als alumnes que identifiquin la funció de la terminació **-IS**. Compareu-la amb la terminació **-AS** dels verbs en temps present. Indiqueu l'ús de la terminació **-I**. Expliqueu breument el significat dels verbs modals **voli** i **ŝati** i expliqueu com com fer-los servir amb altres verbs.

---

5 a mi Joga amb la pilota de paraules per tal d'aprendre i repetir paraules. Demaneu als alumnes que formin un cercle. Llanceu la pilota a un dels alumnes i digueu una paraula en la vostra llengua, que els alumnes ja hagin après en esperanto. L'alumne que té la pilota tradueix la paraula. Després pot llançar la pilota a un altre alumne i dir una paraula, per que la tradueixi en esperanto, etc. Si l'alumne no l'encerta, el professor dirà una altra paraula, fins que l'alumne respongui correctament. Després aquest pot continuar llançant la pilota.

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

15 a mi Distribuiu el diàleg **M9**.

Separeu els alumnes en grups de dos en dos i demaneu-los que llegeixin el diàleg i el tradueixin. Demaneu a una de les parelles que llegeixi el diàleg en veu alta i el tradueixin línia a línia. Si cal, ajudeu-los amb la traducció. Demaneu que representin aquest diàleg sense tornar-lo a traduir. Si us queda temps, demaneu a un altre parella d'alumnes que representin el diàleg.

---

5 a mi Canteu junt la cançó **M4**.

---

10 a mi Pausa

---

10 a mi Distribuiu l'exercici de traducció **M10**. Demaneu als alumnes que tradueixin les frases amb acusatiu a les seves respectives llengües.

Mi havas novan amikon. Mi havas novajn amikojn. Mi havas bonajn amikinojn. Mi havas belan malamikon. Ŝi lernas belan lingvon. Ili lernas facilajn lingvojn. Vi lernas facilajn lingvojn ...

---

10 a mi Practiqueu plegats les preguntes i respostes. Feu preguntes que continguin l'acusatiu. Els alumnes les responen.

Possibles preguntes:

Ĉu vi salutas min? Ĉu ŝi salutas vin? Ĉu li salutas ŝin? Ĉu vi salutas nin? Kiun vi demandas? Kiun ŝi demandas? Kiun mi demandas? Kiun vi demandas?

Jugueu amb les cartes de colors amb paraules en 4 sobres. Feu grups de 3 alumnes i doneu a cadascun un grup de sobres amb **M11**. Demaneu als grups que facin frases amb 4 paraules. Les paraules han d'estar en el següent ordre:

- Paraules del sobre vermell
- Paraules del sobre verd
- Paraules del sobre blau
- Paraules del sobre groc

Les paraules són agafades del sobre a l'atzar. L'objectiu es esbrinar quines frases tenen sentit i escriure-les al quadern. Podeu fer un concurs: el grup que creï i tradueixi més frases guanya. Rebran tants punts com frases correctes hagin creat.

Cartes de colors en els 4 sobres:

- Paraules vermelles: **mi, vi, li, îi, ni**
- Paraules verdes: **demandas, salutas**
- paraules blaves: **îu**
- Paraules grogues: **vin, min, îin, lin, nin**

Exemples d'aquesta mena de frases:

Îu mi demandas vin? Îu mi demandas îin? Îu vi salutas îin? Îu li salutas îin?

Els alumnes tradueixen les frases a les seves respectives llengües.

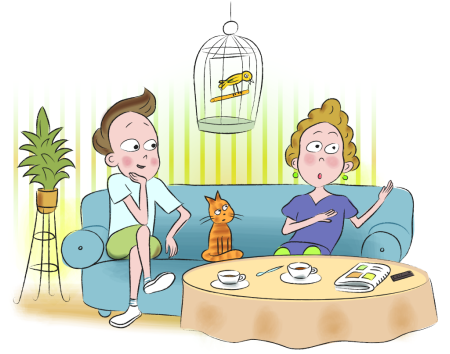
Doneu els deures

La amikino de Marko (2. parto)

- A** Saluton. Mi legis, sed nun mi volas paroli kun vi.
- B** Ĉu vi havas bonan libron?
- A** Jes, mi havas. Mi ŝatas legi nur bonajn librojn. Ĉu vi volas trinki kafon?

M9 Diàleg

- Petro** Kiuj geamikoj venis al vi?
- Ana** Maria kaj Ivo venis kaj nun ili sidas en mia ĉambro.
- Petro** Kion diris viaj gepatroj?
- Ana** Ili volis paroli kun miaj geamikoj kaj faris demandojn al ili.
- Petro** Ho!
- Ana** Miaj geamikoj trinkis kafon kaj ni parolis pri bonaj libroj kiujn ni legis.
- Petro** Kiujn librojn ili ŝatas legi?
- Ana** Romanojn.
- Petro** Ankaŭ mi volas havi geamikojn kiuj ŝatas legi bonajn librojn.
- Ana** Miaj geamikoj Maria kaj Ivo estas ankaŭ viaj geamikoj.

M10 Exercici de traducció

Tradueix a la teva llengua aquestes oracions amb acusatiu:

Mi havas novan amikon. Mi havas novajn amikojn. Mi havas bonajn amikinojn. Mi havas belan malamikon. Ŝi lernas belan lingvon. Ili lernas facilajn lingvojn. Vi lernas facilajn lingvojn ...

mi

vi

li

și

ni

demandas

salutas

cu

vin

min

sin

lin

nin

M12 Deures

Empleneu les frases amb els pronoms **mi, vi, li, ſi, ni** i llurs formes en acusatiu **lin, ſin, min, nin, vin** i escriviu noves frases amb el sentit contrari.

_____ salutas _____.

Malo: _____ .

_____ demandas _____.

Malo: _____ .

_____ havas _____.

Malo: _____ .

Crea oracions mitjançant l'ordinador: Crea 5 frases cada dia; tradueix-les i escriu-les, si són correctes.

▼ **Bloc 7** (sessionsj 13-14)

Objectius d'aprenentatge

- Revisar i fer servir la gramàtica i les paraules de les lliçons anteriors.
- Reforçar la comprensió de l'acusatiu i dels verbs modals.
- Tractar qüestions respecte l'acusatiu i els verb modals.

Materials didàctics necessaris

- Ordinador per reproduir àudio, Pilota

Preparació

- Sons **1, 3, 4**
- Còpies de **M13**
- Ordinador(s)

Programa d'aprenentatge

---

15 a mi Distribuiu la cançó **M14**. Traduïu junts la cançó i canteu-la 2 o 3 vegades.

Aquesta cançó dóna la possibilitat de tractar sobre la funció i la posició de l'acusatiu i dels verbs modals. Motiveu els alumnes a fer preguntes, responeu i aclariu-los els dubtes.

---

5 a mi Joga amb la pilota de paraules per tal d'aprendre i repetir paraules. Demaneu als alumnes que formin un cercle. Llanceu la pilota a un dels alumnes i digueu una paraula en la vostra llengua, que els alumnes ja hagin après en esperanto. L'alumne que té la pilota tradueix la paraula. Després pot llançar la pilota a un altre alumne i dir una paraula, per que la tradueixi en esperanto, etc. Si l'alumne no l'encerta, el professor dirà una altra paraula, fins que l'alumne respongui correctament. Després aquest pot continuar llançant la pilota.

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

20 a mi Retorneu al diàleg **M9** de la darrera unitat. Demaneu als alumnes que el tornin a llegir i a traduir, i separeu-los en grups de dos. Cadascun dels grups faran el diàleg sense traduir-lo.

---

10 a mi Pausa

---

10 a mi Distribuiu els exercicis **M14** per a practicar els verbs modals **voli**, **ŝati** i l'acusatiu. Demaneu als alumnes que facin grups de dos en dos i que l'un amb l'altre practiquin preguntes i respostes.

Ĉu vi ne volas legi grandan libron? Kiu ŝatas lerni novan, belan lingvon? Kion ŝi volas trinki? Ĉu vi ŝatas paroli kun via patrino? Ĉu vi volas havi monon en via hejmo? En kiu ĉambro li ŝatas legi librojn. Kion la patrino volas instrui al vi? Kian kafon ŝi volas trinki?

---

10 a mi Practiqueu plegats preguntes i respostes. Feu preguntes que continguin l'acusatiu. Els alumnes les responen.

Possibles preguntes:

Ĉu vi salutas min? Ĉu ŝi salutas vin? Ĉu li salutas ŝin? Ĉu vi salutas nin? Kiun vi demandas? Kiun ŝi demandas? Kiun mi demandas? Kiun vi demandas?

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

10 a mi Escolteu plegats els àudios **1** i **3**. Demaneu als alumnes que cadascú llegeixi dues frases i les torni a traduir. Quan arribin al final del text, tornen a començar, però aquesta vegada sense traducció. El professor els ajuda només amb la pronunciació i, si cal, amb la traducció.

---

10 a mi Canteu plegats les cançons de les lliçons anteriors.

Doneu els deures

Mi ŝatas

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun geamikoj,

Jes! jes! (koruso)

En mia hejmo,

Tre! tre! (koruso)

En lernoĉambro

Jes! jes! (koruso)

Kaj en hotelo

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun la gepatroj

Ĉu????? (koruso)

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Melodia: presa de la cançó francesa Frère Jacques

M14 Exercici

Llegeix les preguntes de sota i pregunta al teu veí. Escolta les respostes del teu veí. Després bescanvieu els rols.

Ĉu vi ne volas legi grandan libron? Kiu ŝatas lerni novan, belan lingvon? Kion ŝi volas trinki? Ĉu vi ŝatas paroli kun via patrino? Ĉu vi volas havi monon en via hejmo? En kiu ĉambro li ŝatas legi librojn. Kion la patrino volas instrui al vi? Kian kafon ŝi volas trinki?

M15 Deures

Posa les paraules en l'ordre correcte! Posa atenció a l'infinitiu.

Maria trinki kafon ŝatas.

---

matematikon Petro lerni volas.

---

trinki Ĝi lakton ŝatas.

---

volas Li instruistino salut.

Peter kaj ŝatas Roberto sporti.

Crea oracions mitjançant l'ordinador: Crea 5 frases cada dia; tradueix-les i escriu-les, si són correctes.

▼ Bloc 8 (sessionsj 15-16)

Objectius d'aprenentatge

- Repetir paraules i estudiar-ne de noves.
- Conèixer el verb modal **POVI**.
- Conèixer i fer servir la paraula **KE** com a partícula de nexa entre frases.
- Crear paraules amb els prefixos **MAL-** i **GE-**.

Materials didàctics necessaris

- Ordinador per reproduir àudio, ordinadors per a estudiants (o feu servir l'exercici alternatiu), Pilota, morfemes

Preparació

- Sons **5, 6**
- Còpies de **M16**
- Còpies de **M17**
- Imprimeix i retalla els morfemes **M18** o fes que els nens ho facin durant la classe

Noves paraules

frato = germà

rigardi = mirar

jen = vet aquí, heus ací

okulo = ull

ankoraŭ = encara

ke = que (conjunció)

varma = calent/a, càlid/a

ami = estimar

iri = anar

se = si (condicional)

kuiiri = cuinar, coure

tempo = temps (cronològic)

dankon = gràcies

manĝi = menjar

povi = poder

MAL- = prefix que indica la idea contrària o oposada a la que expressa l'arrel

ankaŭ = també

Programa d'aprenentatge

---

20 a mi Repartiu i escolteu plegats els àudios **M16 i 5**. Llegiu i traduïu el text plegats. Demaneu als alumnes que cadascú llegeixi dues frases i les torni a traduir. Quan arribin al final del text, tornen a començar, però aquesta vegada sense traducció. El professor els ajuda només amb la pronunciació i, si cal, amb la traducció.

Parleu sobre els nous elements gramaticals **povi, ke, mal-** i **ge-**. Parleu breument sobre els verbs modals. Feu posar atenció en que els verbs modals han d'estar connectats amb un verb en infinitiu.

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

15 a mi Practiqueu els verbs modals **povi, voli** i **ŝati**: feu-los les preguntes d'aquí sota i que els alumnes responguin. Si cal, ajudeu-los amb la traducció.

Kion Petro volas demandi? Ĉu Ana devas paroli kun Petro? Se Ana ne volas diri kiun ŝi amas, ĉu Petro povas demandi ŝin? Kiun aŭton vi ŝatas havi? Kiu devas lerni novan lingvon? Kion vi ŝatas havi? Kiu volas paroli facilan lingvon? Ĉu Ana volas diri kiun ŝi amas? Kiun libron vi ŝatas legi?

Kun kiu vi povas sidi? Al kiu vi povas doni vian monon? De kiu venis via libro? Kian kafon vi ŝatas trinki? Kiajn librojn vi povas legi?

---

5 a mi Joga amb la pilota de paraules per tal d'aprendre i repetir paraules. Demaneu als alumnes que formin un cercle. Llanceu la pilota a un dels alumnes i digueu una paraula en la vostra llengua, que els alumnes ja hagin après en esperanto. L'alumne que té la pilota tradueix la paraula. Després pot llançar la pilota a un altre alumne i dir una paraula, per que la tradueixi en esperanto, etc. Si l'alumne no l'encerta, el professor dirà una altra paraula, fins que l'alumne respongui correctament. Després aquest pot continuar llançant la pilota.

---

5 a mi Pausa

---

15 a mi Distribuïu el diàleg **M17**.

Separeu els alumnes en grups de dos en dos i demaneu-los que llegeixin el diàleg i el tradueixin. Demaneu a una de les parelles que llegeixi el diàleg en veu alta i el tradueixin línia a línia. Si cal, ajudeu-los amb la traducció. Demaneu que representin aquest diàleg sense tornar-lo a traduir. Si us queda temps, demaneu a un altre parella d'alumnes que representin el diàleg.

---

5 a mi Canteu junt la cançó **M13**.

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

15 a mi Jugueu a crear paraules. Repartiu les cartes amb els següents morfemes de **M18** (**amik, ge, mal, o, j, patr, instru, ist, facil, a, lingv, lernant**) i expliqueu les regles del joc. Els alumnes han d'ajuntar els morfemes i esbrinar quines paraules tenen sentit. Seguidament, tradueixen les paraules a la seva pròpia llengua.

Els alumnes creen paraules, com ara:

malamiko, malamikinoj, gemalamikoj, gepatroj, patrinoj, instruistoj, malfacilaj, gelingvistoj, malbelaj, gelernantoj

---

---

5 a mi

Jugueu al joc de l'acusatiu: **Kion vi havas?**

Decidiu quin dels alumnes comença el joc, i doneu-li la pilota. Després pregunteu: "**Kion vi havas?**". L'alumne respon: "**Mi havas pilkon.**". Després aquest alumne escull algú altre i pregunta: "**Kion vi havas?**". El segon agafa la pilota i respon: "**Mi havas pilkon.**". Després, aquest darrer pregunta a un tercer alumne: "**Kion mi havas? Kion vi havas?**". La resposta ha de ser sempre: "**Vi havas pilkon. Mi havas pilkon.**".

Doneu els deures

M16 La amikino de Marko

Marko havas amikino. Ŝia nomo estas Ana. Ŝi estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas geamikoj. Ana venis al la hejmo de Marko.

Marko Bonvolu eniri, amikino.

Ana Saluton Marko. Kion vi faras?

Marko Saluton. Mi legis, sed nun mi volas paroli kun vi.

Ana Ĉu vi havas bonan libron?

Marko Jes, mi havas. Mi ŝatas legi nur bonajn librojn. Ĉu vi volas trinki kafon?

Ana Jes. Ĉu viaj gepatroj kaj gefratoj estas en via hejmo?

Marko Ne. Jen la kafo, ĝi estas ankoraŭ varma. Mi nun kuiris ĝin.

Ana Dankon. Mi povas trinki ankaŭ malvarman kafon.

Marko Marko rigardis la belajn okulojn de Ana. Mi vidas, ke li amas ŝin.

M17 Diàleg

Petro Ĉu vi povas vidi min? Mi ne estas en la ĉambro.

Ana Jes, mi povas vidi vin. Vi nun eniris.

Petro Kion vi vidas?

Ana Vi havas monon? Kiu mono ĝi estas?

Petro Mi havas japanan monon. Kion vi ŝatas?

Ana Mi ŝatas trinki kafon kaj paroli kun vi.

Petro Nun ni trinkas malvarman kafon. Varman mi ne havas.

Ana Jes. Ĉu vi kuiris ĝin?

Petro Ne. Mia patrino kuiris la kafon. Ĉu vi povas respondi al mia demando?

Ana Kiu demando?

Petro Kiun vi amas?

Ana Mi ne volas diri.

amik

ge

mal

o

j

patr

instru

ist

facil

a

lingv

lernant

M19 Deures

Ompli els espais en blanc amb alguna de les següents paraules: **trinki 3x, librojn 2x, ŝi, vi, paroli, ŝatas, libron, amikino, legis, volas.**

Marko havas _____. Ŝia nomo estas Ana. _____ estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas _____.

Ana venis al la hejmo de Marko.

– Bonvolu eniri, amikino.

– Saluton Marko. Kion _____ faras?

Saluton. Mi _____, sed nun mi _____ paroli kun vi.

Ĉu vi havas bonan libron?

Jes, mi havas. Mi _____ legi nur bonajn _____. Ĉu vi volas _____ kafon?

Ĉu vi ne volas legi grandan _____? Kiu ŝatas lerni novan, belan lingvon? Kion ŝi volas _____? Ĉu vi ŝatas paroli kun via patrino? Ĉu vi _____ havi monon en via hejmo? En kiu ĉambro li ŝatas legi _____. Kion la patrino volas instrui al vi? Kian kafon ŝi volas _____?

Crea oracions mitjançant l'ordinador: Crea 5 frases cada dia; tradueix-les i escriu-les, si són correctes.

▼ **Bloc 9** (sessionsj 17-18)

Objectius d'aprenentatge

- Repassar vocabulari i aprendre'n de nou.
- Crear frases en passat i en present amb acusatiu i verbs modals.
- Reforçar la comprensió del prefix **MAL-**.

Materials didàctics necessaris

- Ordinador per reproduir àudio, Pilota, Cartes de paraules de colors

Preparació

- Sons **5, 7**
- Còpies de diàleg **M21**
- Cartes de colors impreses i retallades **M20** en els sobres
- Ordinador(s)
- Còpies de **M22**

Noves paraules

kia = (de) quina mena (de)

Slovàquia = Eslovàquia

---

simpatia = simpàtic, simpàtica

centro = centre

---

restoracio = restaurant

Programa d'aprenentatge

---

20 a mi Tornar al text **M16** i escoltar l'àudio **5**.

Llegiu i traduïu-ho junts. Demana als alumnes que llegeixin 2 frases cadascun i les tradueixin de nou. Quan arribin al final del text, tornen a començar, però aquesta vegada sense traducció. El professor ajuda només amb la pronunciació correcte i, si cal, amb la traducció.

Parleu una altra vegada sobre els elements gramaticals: **povi**, **ke**, **mal-** i **ge-**. Feu notar que els verbs en temps passat porten la terminació **-is**.

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

20 a mi Jugueu amb les cartes de colors amb paraules en 5 sobres. Feu grups de 3 alumnes i doneu a cadascun un grup de sobres amb **M20**. Demaneu als grups que facin frases amb 5 paraules. Les paraules han d'estar en el següent ordre:

- Paraules del sobre vermell
- Paraules del sobre verd
- Paraules del sobre blau
- Paraules del sobre marró
- Paraules del sobre groc

Les paraules són agafades del sobre a l'atzar. L'objectiu es esbrinar quines frases tenen sentit i escriure-les al quadern. Podeu fer un concurs: el grup que creï i tradueixi més frases guanya. Rebran tants punts com frases correctes hagin creat.

Cartes de colors en els 5 sobres:

- Paraules vermelles: **amiko**, **libro**, **lernanto**, **sportisto**, **patro**, **patrino**, **instruisto**, **instruistino**, **hejmo**, **domo**, **kafo**, **mono**, **frato**, **fratino**, **okulo**, **mi**, **vi**, **li**, **ŝi**, **ĝi**
- Paraules verdes: **povas**, **volas**, **povis**, **volis**, **devas**, **devis**, **ŝatas**, **ŝatis**
- paraules blaves: **instrui**, **lerni**, **skribi**, **demandi**, **fari**, **havi**, **kuiri**, **legi**, **rigardi**, **trinki**, **vidi**
- Paraules de color marró: **belan**, **bonan**, **facilan**, **grandan**, **junan**, **novan**, **malbonan**, **malbelan**, **malfacilan**, **malgrandan**, **maljunan**, **malnovan**, **varman**, **malvarman**, **mian**, **vian**, **lian**, **ŝian**, **ĝian**
- Paraules grogues: **amikon**, **libron**, **lernanton**, **sportiston**, **patron**, **patrion**, **instruiston**, **instruistonin**, **hejmon**, **domon**, **kafon**, **monon**, **fraton**, **fratiron**, **okulon**, **min**, **vin**, **lin**, **ŝin**, **ĝin**

Exemples:

- **Amiko volas LERNI novan lingvon.**
  - **Hejmo devas SKRIBI bonan kafon.**
-

5 a mi Pausa

---

15 a mi Distribuïu el diàleg **M21**.

Separeu els alumnes en grups de dos en dos i demaneu-los que llegeixin el diàleg i el tradueixin. Demaneu a una de les parelles que llegeixi el diàleg en veu alta i el tradueixin línia a línia. Si cal, ajudeu-los amb la traducció. Demaneu que representin aquest diàleg sense tornar-lo a traduir. Si us queda temps, demaneu a un altre parella d'alumnes que representin el diàleg.

---

5 a mi Canteu junt la cançó **M13**.

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

20 a mi Repartiu l'exercici **M22**. Demaneu als alumnes que tradueixin les paraules a l'esperanto i les escriguin també amb el significat contrari.

Doneu els deures

amiko

libro

lernanto

sportisto

patro

patrino

instruisto

instruistino

hejmo

domo

kafo

mono

frato

fratino

okulo

mi

vi

li

ŝi

ĝi

povas

volas

povis

volis

devas

devis

ŝatas

ŝatis

instrui

lerni

skribi

demandi

fari

havi

kuri

legi

rigardi

trinki

vidi

belan

bonan

facilan

grandan

junan

novan

malbonan

malbelan

malfacilan

malgrandan

maljunan

malnovan

varman

malvarman

mian

vian

lian

ŝian

ĝian

amikon

libron

lernanton

sportiston

patron

patrinon

instruiston

instruistinon

hejmon

domon

kafon

monon

fraton

fratinon

okulon

min

vin

lin

ŝin

ĝin

- Petro** Kiaj estas viaj novaj geamikoj, Ana?
- Ana** Junaj kaj simpatiaj. Ili havas ankaŭ belajn okulojn.
- Petro** Ĉu vi parolis kun ili pri viaj gefratoj kaj gepatroj?
- Ana** Mi ne povis. Miaj gepatroj estis en la ĉambro.
- Petro** Ĉu la geamikoj havas monon?
- Ana** Ili havas. Kun kiuj viaj geamikoj vi sidis en restoracio?
- Petro** Kun novaj geamikoj, kiuj venis de Slovakio.
- Ana** Ho, Ĉu ili venis en aŭto?
- Petro** Jes. Nun ili estas en hotelo kaj manĝas.
- Ana** Kion ili ŝatas vidi?
- Petro** La centron de Zagrebo.

M22 Exercici

Traduïu els adjectius a l'esperanto i escriviu el significat contrari.

	Traducció	Significat contrari
fàcil		
bo, bona		
jove		
calent/a, càlid/a		
bonic/a, bell/a, guapo/a		
nou, nova		
gran / gros		

M23 Deures

Crea oracions mitjançant l'ordinador: Crea 5 frases cada dia; tradueix-les i escriu-les, si són correctes.

▼ Bloc 10 (sessionsj 19-20)

Objectius d'aprenentatge

- Practicar la conversa en una simulació de vida quotidiana (esquetx)
- Repassar paraules i aprendre'n de noves

Materials didàctics necessaris

- Ordinador per reproduir àudio, Pilota, Cartes de paraules de colors

Preparació

- Sons **8, 9**
- Còpies de **M24**
- Còpies de **M25**
- Cartes de colors impreses i retallades **M20** en els sobres

Noves paraules

tempo = temps (cronològic)

---

kune = junts

---

matematiko = matemàtiques

infano = infant, nen

---

preni = agafar

Programa d'aprenentatge

---

20 a mi Demaneu als alumnes que facin un esquetx breu. Feu grups de 3 alumnes. Per grups, els alumnes primer llegeixen i tradueixen l'esquetx **M241**. L'activitat continua després de la pausa.

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

15 a mi Continueu l'activitat dels esquetxos. Els grups formats de 3 alumnes fan l'esquetx l'un rere l'altre.

---

5 a mi Juga amb la pilota de paraules per tal d'aprendre i repetir paraules. Demaneu als alumnes que formin un cercle. Llanceu la pilota a un dels alumnes i digueu una paraula en la vostra llengua, que els alumnes ja hagin après en esperanto. L'alumne que té la pilota tradueix la paraula. Després pot llançar la pilota a un altre alumne i dir una paraula, per que la tradueixi en esperanto, etc. Si l'alumne no l'encerta, el professor dirà una altra paraula, fins que l'alumne respongui correctament. Després aquest pot continuar llançant la pilota.

---

10 a mi Pausa

---

15 a mi Distribuiu el diàleg **M25**.

Separeu els alumnes en grups de dos en dos i demaneu-los que llegeixin el diàleg i el tradueixin. Demaneu a una de les parelles que llegeixi el diàleg en veu alta i el tradueixin línia a línia. Si cal, ajudeu-los amb la traducció. Demaneu que representin aquest diàleg sense tornar-lo a traduir. Si us queda temps, demaneu a un altre parella d'alumnes que representin el diàleg.

---

5 a mi Canteu junt la cançó **M4**.

---

5 a mi Joc no lingüístic de pausa

---

15 a mi

Jugueu amb les cartes de colors amb paraules en 5 sobres. Feu grups de 3 alumnes i doneu a cadascun un grup de sobres amb **M20**. Demaneu als grups que facin frases amb 5 paraules. Les paraules han d'estar en el següent ordre:

- Paraules del sobre vermell
- Paraules del sobre verd
- Paraules del sobre blau
- Paraules del sobre marró
- Paraules del sobre groc

Les paraules són agafades del sobre a l'atzar. L'objectiu es esbrinar quines frases tenen sentit i escriure-les al quadern. Podeu fer un concurs: el grup que creï i tradueixi més frases guanya. Rebran tants punts com frases correctes hagin creat.

Cartes de colors en els 5 sobres:

- Paraules vermelles: **amiko, libro, lernanto, sportisto, patro, patrino, instruisto, instruistino, hejmo, domo, kafo, mono, frato, fratino, okulo, mi, vi, li, ŝi, ĝi**
- Paraules verdes: **povas, volas, povis, volis, devas, devis, ŝatas, ŝatis**
- paraules blaves: **instrui, lerni, skribi, demandi, fari, havi, kuiri, legi, rigardi, trinki, vidi**
- Paraules de color marró: **belan, bonan, facilan, grandan, junan, novan, malbonan, malbelan, malfacilan, malgrandan, maljunan, malnovan, varman, malvarman, mian, vian, lian, ŝian, ĝian**
- Paraules grogues: **amikon, libron, lernanton, sportiston, patron, patrinon, instruiston, instruistinon, hejmon, domon, kafon, monon, fraton, fratinton, okulon, min, vin, lin, ŝin, ĝin**

Exemples d'aquesta mena de frases:

Amiko volas LERNI novan lingvon.

Hejmo devas SKRIBI bonan kafon.

---

5 a mi

Canteu junt la cançó **M13**.

Doneu els deures

Mi ne volas manĝi**Patrino** (al infano)

Manĝu!

Infano Mi ne volas!**Patrino** Manĝu! Estu bona! Manĝu!**Infano** Mi ne volas manĝi. Mi ne volas esti bona.**Patrino** (al la patro)

Ĉu vi vidas? Li ne volas manĝi. Li ne volas esti bona.

Patro (al la patrino)

Jes. Mi vidas. Li diras ke li ne volas manĝi. Li diras ke li ne volas esti bona.

Patro (al la infano)

Ĉu vi volas manĝi? Ĉu vi volas esti bona? Vi devas manĝi. Vi devas esti bona.

Infano Ne, mi ne volas manĝi. Ne, mi ne volas esti bona.

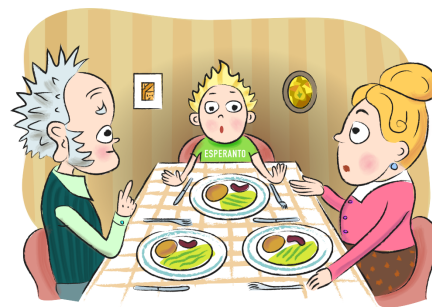
Mi ne devas manĝi. Mi ne devas esti bona. Kiu diras ke mi devas manĝi? Kiu diras ke mi devas esti bona?

Patrino Ĉu vi ne povas manĝi?**Infano** Mi povas. Mi ne volas. Mi povas manĝi. Mi ne volas manĝi. Mi povas esti bona. Mi ne volas esti bona. Mi povas diri, ke mi ne volas manĝi. Mi povas diri ke mi ne volas esti bona.**Patro** Vi ne povas diri, ke vi ne volas manĝi. Vi devas manĝi!**Infano** (elprenas libron, lernolibron de Esperanto)

Mi ne devas manĝi. Mi ne havas tempon. Mi lernas Esperanton.

Patro kaj patrino (kune)

Li ne havas tempon. Li lernas Esperanton.

M25 Diàleg

Petro Saluton, Ana. Ĉu vi havis bonan manĝon?

Ana Jes. Mia patrino kuiras bonajn manĝojn kaj mi ŝatas manĝi.

Petro Kion vi lernis, ĉu matematikon?

Ana Ne. Mi devis lerni pri lingvoj.

Petro Kian lernolibron pri lingvoj vi havas?

Ana Malbonan libron. Kaj vi, kion vi lernis?

Petro Matematikon mi volis lerni sed mi devis manĝi kaj ne lernis.

Ana Manĝi vi devas, sed ankaŭ lerni vi devas.

Petro Mi volas diri al vi, ke vi estas bela.

Ana Dankon.

M26 Deures

Repetiu i apreneu totes les paraules de la lliçó 2.